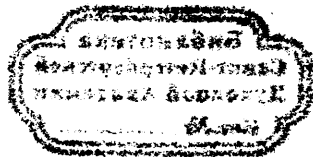

к-е "

Отъ Совѣта Московской Духовной Академіи печатать разрѣшается.
прѣля 20 дня, 1911 года.

Ректоръ Академіи, *Епископъ Геодоръ*.

Библиотечка
№ 21-3-36
№ 9663

ОГЛАВЛЕНИЕ.

Предисловіе	V—VII
Введеніе	1—25
I. <i>Исторія основанія ѳессалоникійской церкви</i>	1—16
1. Спутники ап. Павла с. 1—4. 2. Второе миссіонерское путеше- ствіе апостола с. 4—6. 3. Краткая исторія города ѳессалоники с. 6—8. 4. Дѣятельность апостола въ ѳессалоникѣ и общее содержаніе его проповѣди с. 8—12. 5. ѳессалоникійская община с. 12—15. 6. Удале- ніе ап. Павла изъ ѳессалоники с. 15—16.	
II. <i>Отношеніе ап. Павла къ ѳессалоникійской общинѣ со вре- мени его удаленія изъ ѳессалоники и до написанія второго по- сланія</i>	16—25
1. Путешествіе апостола до Коринфеа с. 16—17. 2. Движеніе спутниковъ ап. Павла между Беріей и Коринфеомъ с. 17—20. 3. Миссія Тимоѳея с. 21—22. 4. Поводъ къ написанію перваго посла- нія и общее содержаніе и характеръ этого посланія с. 22—25.	

ЧАСТЬ ПЕРВАЯ.

<i>Общія предварительныя свѣдѣнія о второмъ посланіи св. ап Павла къ ѳессалоникійцамъ</i>	26—266
---	--------

Глава первая. Анализъ содержанія посланія.	26—30.
---	--------

1. Содержаніе первой главы с. 26—27. 2. Содержаніе второй главы, какъ главной части посланія с. 27—28. 3. Содержаніе треть- ей главы с. 28—29. 4. Раздѣленіе (диспозиція) посланія с. 29—30.	
--	--

Глава вторая. Цѣль и ситуація посланія	31—55.
---	--------

1. 2-е ѳесс. направляется противъ ложнаго мнѣнія, будто день Господень наступаетъ въ непосредственной близости с. 31—33. 2. Проповѣдь о наступленіи конца въ непосредственной близости вызвала въ общинѣ волненіе и безпокойство (2 ѳес. 2, 2) с. 33—35. 3. <i>Πνεῦμα, λόγος, ἐπιστολή ὡς δι' ἡμῶν</i> с. 35—40. 4. Значеніе 2. ѳес. 3, 6—15 и 2 ѳес. I, 3—12 въ вопросѣ о ситуаціи посланія с. 40—45. 5. Ситуація посланія с. 45—47. 6. Время написанія 2-го ѳесс. с. 47—51. 7. Разборъ мнѣнія, будто 2-ое ѳесс. написано древже перваго с. 51—55. 8. Мѣсто написанія 2-го ѳесс. с. 55.	
--	--

Глава третья. Подлинность посланія. (Внѣшнія и внутреннія свидѣтельства о происхожденіи посланія) . . . . . 56—96.

1. Внѣшнія свидѣтельства. А. Канонъ Маркіона. с. 56—57. Б. Свидѣтельства до—и послѣ Маркіона: 1) Климента римскаго с. 58; 2) такъ называемаго посланія Варнавы с. 58—59; 3) Игнатія с. 59—60; 4) *Λιδαὴ τῶν δόδεκα ἀποστόλων* с. 60—62; 5) Густина мученика с. 62—63; 6) Поликарпа с. 63—67; 7) свидѣтельства отъ III—VII вв. с. 67—68. II. Внутреннія свидѣтельства о происхожденіи посланія. 1) Духъ посланія и его соотвѣтствіе духу древне-христіанской церкви. Реальная ситуація посланія с. 68—70. 2) Общія соображенія о трудности поддѣлки въ періодъ времени между смертью ап. Павла и Маркіономъ с. 70—71. 3) Мысли противъ возможности искаженія Павловыхъ посланій за этотъ періодъ. Голосъ преданія с. 71—73. 4) Внутреннія данныя въ пользу подлинности посланія, заимствуемыя изъ содержанія самого посланія: а) языкъ посланія с. 74—79; б) стиль посланія с. 79—84; в) форма посланія с. 84—87; г) содержаніе посланія с. 87—90; д) личныя и историческія отношенія с. 90—94; е) общее отношеніе 2 Θεσ. какъ вообще къ новозавѣтнымъ писаніямъ, такъ въ особенности къ другимъ посланіямъ ап. Павла с. 94—96; ж) выводъ с. 96.

Глава четвертая. Возраженія противъ подлинности посланія (Изложеніе и критическій разборъ) . . . . . 97—135.

1. Краткая исторія вопроса. Отрицатели подлинности и ея защитники. Два основныхъ возраженія противъ подлинности с. 97—101. 2. Возраженія противъ эсхатологическаго ученія второй главы 2 Θεσ. и разборъ ихъ с. 101—108. 3. Проблема литературныхъ отношеній 2-го Θεσ. къ первому. А. Постановка проблемы въ нѣмецкой критикѣ. Общее впечатлѣніе отъ сопоставленія обоихъ посланій къ Θεσс. с. 108—110. Особенный параллелизмъ посланій: а) историческая ситуація с. 110; б) содержаніе с. 110—111; в) дѣленіе и планъ с. 111; д) частныя параллели находятъ въ соответствующихъ общихъ параллельныхъ отдѣлахъ с. 111; е) сходство въ послѣдовательности параллелей с. 111; ф) сходство 1 Θεσ. 1, 1 со 2 Θεσ. 1, 1, 2 и 1 Θεσ. 2, 9 съ 2 Θεσ. 3, 8 с. 112—113. Это обстоятельство можетъ быть объяснено будто бы только предположеніемъ литературнаго пользованія с. 113. Различія между посланіями подтверждаютъ это предположеніе с. 113. В. Критическій разборъ проблемы. Общее соображеніе с. 113—114. Положительное содержаніе посланія, какъ лучшее свидѣтельство его подлинности. Тонъ и настроеніе 2-го Θεσс. с. 114—116. Краткость его сравнительно съ первымъ с. 116—118. Проблема сходства. 1. Психологическое объясненіе сходства между обоими посланіями къ Θεσс., предложенное Борнеманомъ с. 118—120. 2. Гипотеза Цана („Reinschrift“) с. 120. 3. Гипотеза Шпитты с. 120—123. 4. Гипотеза Юлихера с. 123. Ея соотвѣтствіе историческимъ данымъ и духу обоихъ посланій. Ея неполнота. Какъ объяснить то, чего она не объясняетъ? с. 124—130.—С. Новыя два

возраженія противъ подлинности 2 Θεσ.: 1) противорѣчіе между 2 Θεσ. 3, 8 и 1 Θεσ. 2, 9 с. 130—131; 2) 2 Θεσ. 2, 2 и 3, 17 с. 131. 3) Краткій разборъ такъ называемыхъ „непавловыхъ“ оборотовъ и выраженій, встрѣчающихся во 2 Θεσ. с. 131—135.

Глава пятая. Эсхатологическое ученіе второй главы второго посланія св. ап. Павла къ Θεссалоникійцамъ. . . . . 136—255.

Постановка вопроса с. 136. Пять основныхъ точекъ зрѣнія на содержаніе второй главы с. 137—140. I. *Догматическое толкованіе*. 1. Антихристъ у Иринея Лионскаго с. 140—144. 2. Антихристъ и *ὁ κατέχων* у Ипполита с. 144—148. 3. Антихристъ и *ὁ κατέχων* у Тертуллиана с. 148—150. 4. Антихристъ у Амвросіаста с. 150—151. 5. Антихристъ у Лактанція с. 151—155. 6. Антихристъ у Августина с. 155—158. 7. Антихристъ и *ὁ κατέχων* у Иеронима с. 158—159. 8. Двойственное пониманіе антихриста у Оригена с. 159—163. 9. Антихристъ у Кирилла Иерусалимскаго с. 164—165. 10. Антихристъ у Иоанна Златоуста с. 165—167. 11. Антихристъ у Θεодора Мопсуестскаго с. 167—168. 12. Антихристъ у Θεодорита с. 168—169. 13. *Τὸ κατέχων* у Афраата с. 169—170. 14. Антихристъ у Ефрема Сирина с. 170—173. Другіе представители догматическаго толкованія с. 173—175. Его общая характеристика и значеніе с. 175—178. II. *Полемическое толкованіе*. Его представители (Виклефъ с. 179, Лютеръ с. 180 и Кальвинъ с. 182 и др.) и общая характеристика с. 178—186. III. *Догматико-историческое толкованіе*. Двѣ формы этого толкованія: современно историческая и конечно-историческая или идейно-символическая; представители, характеристика и значеніе каждой формы толкованія с. 186—200. IV. *Критико-историческое толкованіе*. Двѣ группы этого толкованія и представители каждой изъ нихъ с. 200—201. 1. Гипотеза о Неронѣ—антихристѣ. Ея защитники, изложеніе и критическій разборъ с. 202—212. 2. Гипотеза объ антихристѣ—еретикѣ (гностикѣ) с. 212—218. 3. Антихристъ, какъ іудейскій лжемессія. Ученіе Б. Вейсса с. 218—224. Вопросъ о происхожденіи антихриста с. 224—226. V. *Традиционно-историческое или мифологическое толкованіе*. Его представители и оцѣнка с. 226—233. VI. Наше рѣшеніе вопроса. 1. Что такое „отступленіе“? с. 233—239. 2. Что такое „тайна беззаконія“? с. 239—240. 3. Кто такой „человѣкъ беззаконія“? с. 240—245. Оцѣнка разныхъ историческихъ опытовъ объясненія этого понятія с. 245—247. Подъ какими влияніями создано ученіе ап. Павла объ антихристѣ? Взглядъ первохристіанской церкви на антихриста с. 247—251. 4. Что такое *τὸ κατέχων* и кто такой *ὁ κατέχων*? с. 251—255. Выводъ с. 255.

Глава шестая. Упомянутіе о храмѣ Божіемъ въ 2 Θεσс. 2, 4. . . . . 256—266

Значеніе вопроса для хронологіи и для подлинности посланія с. 256. Можно ли понимать въ данномъ случаѣ выраженіе: „храмъ Божій“ въ аллегорическомъ смыслѣ? с. 256—258. Вопросъ о пись-

менныхъ источникахъ для второй главы 2-го Тес. с. 258—259. Мысль 2 Тесс. 2, 4 встрѣчается ранѣе ап. Павла с. 259—260. Сродныя представленія въ евангеліяхъ, въ Ветхомъ Заветѣ, въ позднѣйшемъ іудействѣ и въ первохристіанствѣ с. 260—261. Буквальный смыслъ выраженія „храмъ Божій“ с. 261—262. Вопросъ о возстановленіи іерусалимскаго храма предъ пришествіемъ антихриста с. 262—264. Разборъ гипотезы Вреде с. 265—266.

ЧАСТЬ ВТОРАЯ.

<i>Изъясненіе посланія.</i>	267—382
Первая глава.	267—315
I. <i>Привѣтствіе 1, 1—3</i>	267—276
II. <i>Благодареніе и утѣщаніе къ терпѣнію въ гоненіяхъ 1, 3—12.</i>	276—315.
Вторая глава. Главная часть посланія: ученіе ап. Павла о второмъ пришествіи Господа нашего Иисуса Христа.	316—358.
I. <i>Признаки второго пришествія 2, 1—12.</i>	316—348.
II. <i>Значеніе пришествія для вессалоникійскихъ христіанъ и молитва за нихъ 2, 13—17.</i>	348—358.
Третья глава. Часть утѣжительная.	359—382
I. <i>Утѣщаніе къ молитвѣ за апостольское дѣло евангельской проповѣди и за самого Апостола 3, 1—5.</i>	359—367.
II. <i>Предписанія апостола относительно праздныхъ и непослушныхъ членовъ общины 3, 6—15.</i>	367—378.
III. <i>Молитва къ Господу мира 3, 16.</i>	378—380
IV. <i>Собственноручное заключеніе и благословеніе 3, 17. 18.</i>	380—382
Приложеніе, первое.	383—384
— второе.	384—385
— третье.	385—390
— четвертое.	390—391
— пятое.	391—394

ПРЕДИСЛОВІЕ.

Второе посланіе св. ап. Павла къ Фессалоникійцамъ принадлежитъ къ числу такихъ посланій, подлинность которыхъ въ западной наукѣ ставится подъ большое сомнѣніе и пониманіе которыхъ вслѣдствіе темноты содержанія наиболѣе затруднительно. Есть два пункта въ этомъ посланіи, которые особенно смущаютъ изслѣдователей первохристіанской письменности вообще, нашего посланія—въ частности. Это—эсхатологическое ученіе второй главы посланія и литературная зависимость этого посланія отъ перваго посланія къ Фессалоникійцамъ. На основаніи главнымъ образомъ этихъ двухъ пунктовъ одни изслѣдователи совершенно отрицаютъ подлинность второго посланія къ Фессалоникійцамъ; другіе, признавая подлинность первой и третьей главъ посланія, считаютъ вторую главу, составляющую главную часть посланія, интерполяціей; третьи, признавая все посланіе подлиннымъ, относятъ его написаніе ко времени прежде перваго посланія къ Фессалоникійцамъ; четвертые, относя посланіе къ апостольскому вѣку, отрицаютъ авторство ап. Павла и приписываютъ его одному изъ спутниковъ апостола. Само собою понятно, что такое разнообразіе мнѣній по вопросу о происхожденіи посланія имѣетъ большое значеніе въ вопросѣ объ исторической ситуациі посланія и цѣли его, равно какъ въ объясненіи его содержанія. Такое положеніе дѣла опредѣляетъ мою задачу—изслѣдовать вопросы о цѣли и ситуациі посланія и объ его подлинности и вмѣстѣ съ тѣмъ истолковать содержаніе посланія вообще, эсхатологию посланія—въ особенности.